T083 TKL 1 (33) 1509 Luận Đại Trí Độ 14.Giải Thích Nguyện Phóng Quang P1

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

theå nghó baøn, huoáng gì Tam muoäi vöông tam muoäi? Tam muoäi nhö theá, duy coù Phaät bieát ñöôïc. Nhö thaàn tuùc, söï trì giôùi cuûa Phaät coøn khoâng theå bieát, huoáng laø Tam muoäi vöông tam muoäi? Laïi nöõa, Tam muoäi vöông tam muoäi, heát thaûy caùc Tam muoäi ñeàu vaøo trong ñoù, neân goïi laø Tam muoäi vöông tam muoäi. Cuõng nhö ôû Dieâm- phuø-ñeà, ngaøn soâng muoân doøng ñeàu chaûy vaøo bieån, cuõng nhö taát caû nhaân daân ñeàu thuoäc Quoác vöông. Hoûi: Phaät coù Nhaát thieát trí, khoâng gì khoâng bieát; côù sao phaûi vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi naøy, vaäy sau môùi bieát? Ñaùp: Vì muoán chæ roõ trí tueä töø nhaân duyeân sanh, ñeå ngaên boïn ngoaïi ñaïo maø noùi trí tueä cuûa chuùng ta trong taát caû thôøi laø thöôøng coù, thöôøng bieát; vì vaäy neân noùi Phaät nhaäp vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi thì bieát, khoâng vaøo thì khoâng bieát. Hoûi: Neáu nhö vaäy, thì Phaät löïc giaûm yeáu? Ñaùp: Luùc muoán nhaäp Tam muoäi vöông tam muoäi, khoâng phaûi laø khoù, nghó ñeán lieàn ñöôïc, khoâng phaûi nhö haøng Thanh-vaên, Bích-chi Phaät, caùc tieåu Boà-taùt, gaéng söùc caàu nhaäp. Laïi nöõa, nhaäp vaøo trong Tam muoäi vöông tam muoäi aáy, khieán saùu thaàn thoâng thoâng suoát möôøi phöông, khoâng haïn khoâng löôïng. Laïi nöõa, Phaät nhaäp vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi, thì bieán hoùa ñuû thöù, hieän ñaïi thaàn löïc. Neáu khoâng nhaäp vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi maø hieän thaàn löïc, thì coù ngöôøi taâm nghó: “Ñoù laø Phaät duøng huyeãn löïc, chuù thuaät, hoaëc laø ñaïi löïc long thaàn, hoaëc laø trôøi chöù khoâng phaûi ngöôøi”. Vì sao? Vì thaáy moät thaân xuaát ra voâ löôïng thaân, caùc thöù quang minh bieán hoùa neân cho laø khoâng phaûi ngöôøi; vì ñeå ñoaïn choã nghi ñoù, neân Phaät nhaäp vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi. Laïi nöõa, Phaät neáu vaøo caùc tam muoäi khaùc thì haøng chö Thieân, Thanh-vaên, Bích-chi Phaät coù theå löôøng bieát. Tuy noùi thaàn löïc cuûa Phaät laø lôùn maø coøn coù theå bieát, thì taâm cung kính khoâng naëng, vì vaäy neân vaøo trong Tam muoäi vöông tam muoäi, ñeå heát thaûy chuùng Thaùnh, cho ñeán Thaäp truï Boà-taùt khoâng theå löôøng bieát, khoâng bieát taâm Phaät nöông ôû ñaâu, duyeân ôû ñaâu; vì vaäy neân Phaät nhaäp vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi. Laïi nöõa, Phaät coù khi phoùng aùnh saùng lôùn, hieän thaàn löïc lôùn, nhö khi sanh, khi ñaéc ñaïo, khi baét ñaàu Chuyeån phaùp luaân, khi chö thieân, Thaùnh nhaân hoøa hieäp taäp hoäi lôùn, hoaëc khi toài phaù mgoaïi ñaïo ñeàu phoùng aùnh saùng lôùn. Nay muoán hieän söï thuø thaéng ñoù neân phoùng aùnh saùng lôùn, khieán möôøi phöông heát thaûy Trôøi, ngöôøi, chuùng sanh, vaø caùc A-la-haùn, Bích-chi Phaät, Boà-taùt ñeàu ñöôïc thaáy, bieát; vì vaäy neân Phaät nhaäp vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi. Lai nöõa, aùnh saùng, thaàn löïc coù haï, trung, thöôïng. Chuù thuaät, huyeãn thuaät laøm ra aùnh saùng, bieán hoùa laø haï. Chö Thieân, Long thaàn ñöôïc quaû

baùo coù aùnh saùng, thaàn löïc laø trung. Vaøo caùc tam muoäi, do taâm löïc vaø coâng ñöùc ñôøi nay, maø phoùng aùnh saùng lôùn, hieän thaàn löïc lôùn laø thöôïng;

vì vaäy neân Phaät vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi. Hoûi: Nhö caùc Tam muoäi coù töøng töôùng rieâng, theá naøo heát thaûy tam muoäi ñeàu vaøo trong ñoù? Ñaùp: Khi ñöôïc Tam muoäi vöông tam muoäi, thì heát thaûy Tam muoäi ñeàu ñöôïc, neân noùi ñeàu vaøo trong ñoù. Do söùc cuûa Tam muoäi aáy, maø heát thaûy caùc Tam muoäi ñeàu ñöôïc, voâ löôïng voâ soá, khoâng theå nghó baøn, vì vaäy goïi laø vaøo. Laïi nöõa, vaøo trong Tam muoäi vöông tam muoäi aáy, thì heát thaûy Tam muoäi, heã muoán vaøo lieàn vaøo. Laïi nöõa, vaøo trong Tam muoäi vöông tam muoäi aáy thì coù theå quaùn heát thaûy töôùng Tam muoäi, nhö ôû treân nuùi nhìn xuoáng. Laïi nöõa, Phaät vaøo trong Tam muoäi vöông tam muoäi aáy, thì coù theå quaùn heát thaûy möôøi phöông theá giôùi, cuõng coù theå quaùn heát thaûy chuùng sanh; vì vaäy neân Phaät vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi. KINH: Baáy giôø, Theá Toân töø Tam muoäi an laønh maø khôûi, duøng Thieân nhaõn quaùn xem theá giôùi, toaøn thaân mæm cöôøi. LUAÄN: Hoûi: Sao Theá Toân vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi, khoâng haønh ñoäng, maø töø ñònh khôûi daäy, quaùn xem theá giôùi? Ñaùp: Phaät vaøo Tam muoäi vöông tam muoäi thì heát thaûy Phaät phaùp baûo taïng ñeàu khai môû, ñeàu xem thaáy. ÔÛ trong Tam muoäi vöông tam muoäi aáy xem xong, töï nghó “Phaùp taïng naøy cuûa ta voâ löôïng voâ soá, khoâng theå nghó baøn”, vaäy sau môùi töø Tam muoäi an töôøng maø khôûi, duøng Thieân nhaõn quaùn xem chuùng sanh, bieát chuùng sanh ngheøo khoå, Phaùp taïng naøy töø nhaân duyeân maø ñöôïc, heáy thaûy chuùng sanh cuõng ñeàu coù theå ñöôïc, chæ vì ôû trong si meâ, khoâng bieát caàu tìm; vì vaäy neân toaøn thaân mæm cöôøi. Hoûi: Phaät coù Phaät nhaõn, Tueä nhaõn, Phaùp nhaõn hôn Thieân nhaõn, sao laïi duøng Thieân nhaõn quaùn xem theá giôùi? Ñaùp: Vì Nhuïc nhaõn thì thaáy khoâng khaép. Tueä nhaõn thì bieát thaät töôùng cuûa caùc phaùp, Phaùp nhaõn thì thaáy ngöôøi aáy duøng phöông tieän gì, haønh phaùp gì maø ñaéc ñaïo. Phaät nhaõn thì heát thaûy phaùp hieän tieàn ñeàu bieát roõ raøng; coøn Thieân nhaõn thì thaáy theá giôùi vaø chuùng sanh khoâng bò chöôùng ngaïi, caùc nhaõn khaùc khoâng nhö vaäy. Tueä nhaõn, Phaùp nhaõn, Phaät nhaõn tuy hôn song khoâng phaûi ñeå thaáy chuùng sanh. Muoán thaáy chuùng sanh, chæ duøng hai nhaõn laø Nhuïc nhaõn vaø Thieân nhaõn; vì Nhuïc nhaõn thaáy khoâng khaép bôûi coù chöôùng ngaïi, neân duøng Thieân nhaõn maø xem. Hoûi: Nay maét aáy ôû nôi Phaät, sao goïi laø Thieân nhaõn? Ñaùp: Maét aáy phaàn nhieàu ôû chö Thieân. Thieân nhaõn troâng thaáy khoâng bò chöôùng ngaïi nuùi vaùch, caây coái. Neáu ngöôøi do söùc tu haønh tinh taán, trì

giôùi, thieàn ñònh maø coù ñöôïc, khoâng phaûi phaàn coù ñöôïc töø khi sanh ra; vì vaäy neân goïi laø Thieân nhaõn. Laïi nöõa, ngöôøi phaàn nhieàu toân quí Trôøi, laáy Trôøi laøm chuùa. Phaät theo loøng ngöôøi; vì vaäy neân goïi laø Thieân nhaõn. Laïi nöõa, Trôøi coù ba thöù laø: Danh thieân, Sanh thieân, Tònh-thieân. Danh thieân (Trôøi treân danh xöng) nhö Thieân vöông, Thieân töû. Sanh thieân (Trôøi theo nôi sanh) laø Ñeá thích, Phaïm vöông, chö Thieân. Tònh- thieân (Trôøi theo nghóa coù ñöùc thanh tònh) laø Phaät, Bích-chi Phaät, A-la- haùn. Toân quyù nhaát trong haøng Tònh-thieân laø Phaät, neân nay noùi Thieân nhaõn, cuõng khoâng loãi. Thieân nhaõn quaùn xem theá giôùi laø, vì chuùng sanh thöôøng caàu an vui maø laïi bò khoå, taâm

ñaém tröôùc töï ngaõ maø taâm aáy thaät khoâng töï ngaõ. Chuùng sanh thöôøng sôï khoå maø thöôøng haønh khoå, nhö ngöôøi muø tìm con ñöôøng toát laïi bò sa hoá saâu. Quaùn caùc thöù nhö vaäy xong, toaøn thaân mæm cöôøi. Hoûi: Cöôøi töø mieäng phaùt ra, hoaëc laø con maét cöôøi, nay côù sao noùi toaøn thaân cöôøi? Ñaùp: Phaät laø baäc toân quí töï taïi trong theá giôùi, coù theå khieán toaøn thaân nhö mieäng, nhö maét, cho neân ñeàu coù theå cöôøi. Laïi nöõa, heát thaûy loã chaân loâng ñeàu môû ra, cho neân goïi laø cöôøi. Do mieäng cöôøi hoan hyû neân taát caû loã chaân loâng ñeàu môû ra. Hoûi: Phaät laø ñaáng chí toân chí troïng, vì sao laïi cöôøi? Ñaùp: Nhö ñaïi ñòa, khoâng vì voâ söï vaø tieåu nhaân duyeân maø rung ñoäng. Phaät cuõng nhö vaäy, neáu voâ söï vaø tieåu nhaân duyeân thì khoâng cöôøi. Nay vì ñaïi nhaân duyeân neân toaøn thaân cöôøi. Theá naøo laø ñaïi? Phaät muoán thuyeát Ñaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, voâ öông voâ soá chuùng sanh seõ noái gioáng Phaät, aáy laø ñaïi nhaân duyeân. Laïi nöõa, Phaät noùi: “Ta ñôøi ñôøi töøng laøm tieåu truøng, aùc nhaân, daàn daàn gom caùc thieän caên, ñöôïc ñaïi trí tueä, nay töï thaønh Phaät, thaàn löïc voâ löôïng, toái thöôïng toái ñaïi. Heát thaûy chuùng sanh cuõng coù theå ñöôïc nhö vaäy, taïi sao chòu khoå nhoïc maø laïi ñoïa choã nhoû?”, vì vaäy neân cöôøi. Laïi nöõa, coù nhaân nhoû maø quaû to, duyeân ít maø baùo lôùn nhö caàu Phaät ñaïo, chæ taùn thaùn moät baøi keä, moät laàn xöng Nam moâ Phaät, ñoát moät neùn höông, maø chaéc chaén ñöôïc laøm Phaät, huoáng gì nghe hieåu caùc phaùp thaät baát sanh baát dieät, khoâng baát sanh baát dieät, maø nhaân duyeân haønh nghieäp cuõng khoâng maát; vì vieäc aáy neân cöôøi. Laïi nöõa, töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät thanh tònh nhö hö khoâng, khoâng theå cho, khoâng theå laáy, Phaät duøng caùc phöông tieän quang minh thaàn ñöùc, ñeå giaùo hoùa heát thaûy chuùng sanh, khieán taâm ñieàu nhu, vaäy sau môùi coù theå tín thoï Baùt-nhaõ Ba-la-maät; vì vaäy, neân nhaân ñoù maø cöôøi vaø phoùng quang. Cöôøi coù caùc nhaân duyeân: Coù ngöôøi hoan hyû maø cöôøi, coù ngöôøi saân nhueá maø cöôøi, coù ngöôøi khinh ngöôøi maø cöôøi, coù ngöôøi thaáy söï laï maø

cöôøi, coù ngöôøi thaáy vieäc ñaùng hoå theïn maø cöôøi, coù ngöôøi thaáy phöông khaùc phong tuïc laï maø cöôøi, coù ngöôøi thaáy vieäc hy höõu khoù ñöôïc maø cöôøi. Nay laø vieäc hy höõu khoù nhaát: Caùc phaùp töôùng voán baát sanh baát dieät, chôn khoâng voâ töï voâ danh, voâ ngoân voâ thuyeát, maø muoán taùc danh laäp töï ñeå noùi cho chuùng sanh, khieán ñöôïc giaûi thoaùt, aáy laø söï khoù nhaát. Cuõng nhö ñoáng löûa lôùn traêm do tuaàn, coù ngöôøi ñoäi coû khoâ, ñi qua trong löûa maø khoâng bò chaùy moät ngoïn laù, aáy laø raát khoù. Chö Phaät cuõng nhö vaäy, mang caùc coå danh töï cuûa vaïn phaùp, vaøo trong thaät töôùng caùc phaùp maø khoâng bò ngoïn löûa nhieãm tröôùc boác chaùy, ñi thaúng qua voâ ngaïi; aáy laø raát khoù. Vì vieäc khoù aáy neân cöôøi. Nhö vaäy, caùc vieäc khoù hy höõu, cho neân toaøn thaân mæm cöôøi. KINH: Töø trong töôùng baùnh xe ngaøn caêm döôùi baøn chaân, phoùng ra saùu traêm vaïn öùc aùnh saùng. LUAÄN: Hoûi: Phaät vì sao tröôùc tieân phoùng aùnh saùng nôi thaân? Ñaùp: Ñaõ ñaùp ôû trong ñoaïn noùi veà nhaân duyeân cöôøi treân kia, nay seõ noùi theâm: Coù ngöôøi thaáy thaân Phaät phoùng voâ löôïng aùnh saùng lôùn, sanh loøng thanh tònh cung kính, bieát ñoù khoâng phaûi laø

ngöôøi thöôøng. Laïi nöõa, Phaät muoán hieän töôùng baét ñaàu cuûa aùnh saùng trí tueä neân tröôùc tieân phoùng ra aùnh saùng nôi thaân; chuùng sanh bieát aùnh saùng nôi thaân cuûa Phaät ñaõ hieän, thì aùnh saùng cuûa trí tueä cuõng seõ xuaát hieän. Laïi nöõa, heát thaûy chuùng sanh thöôøng ñaém tröôùc duïc laïc, trong nguõ duïc, saéc laø ñaàu tieân. Khi thaáy aùnh saùng nhieäm maøu naày, taâm chaéc öa thích, maø töø boû caùc vui cuõ, khieán taâm daàn daàn ly duïc, vaäy sau noùi trí tueä cho. Hoûi: Caùc Thieân nhaân khaùc cuõng coù theå phoùng aùnh saùng, vaäy Phaät phoùng aùnh saùng coù gì sai khaùc? Ñaùp: Caùc Thieân nhaân tuy coù theå phoùng aùnh saùng, nhöng coù haïn löôïng. Maët trôøi maët traêng chæ chieáu trong töù thieân haï; coøn Phaät phoùng aùnh saùng chieáu khaép Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, töø Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi xuaát ra chieáu khaép ñeán haï phöông. AÙnh saùng cuûa ngöôøi khaùc chæ laøm cho ngöôøi hoan hyû maø thoâi, coøn Phaät phoùng aùnh saùng, coù theå khieán heát thaûy ngöôøi nghe phaùp ñöôïc ñoä; vì theá cho neân khaùc. Hoûi: Nhö trong moät thaân, ñaàu ôû treân heát, sao laïi tröôùc tieân töø döôùi chaân phoùng aùnh saùng? Ñaùp: Thaân ñöôïc truï ñeàu do chaân. Laïi nöõa, trong moät thaân, tuy ñaàu quyù maø chaân tieän, Phaät khoâng töï quyù aùnh saùng, khoâng vì lôïi döôõng, vì theá neân ôû choã tieän phoùng aùnh saùng. Laïi nöõa, caùc Roàng, Raén lôùn, Quyû thaàn töø trong mieäng tuoân aùnh saùng, ñoäc haïi vaät tröôùc maët. Neáu Phaät töø mieäng phoùng aùnh saùng, chuùng sanh seõ sôï haõi: AÙnh saùng lôùn gì theá, laïi sôï bò haïi? Cho neân Phaät töø döôùi chaân phoùng aùnh saùng.

Hoûi: Döôùi chaân coù saùu traêm vaïn öùc aùnh saùng, cho ñeán nhuïc keá, laø ñeàu ñeám ñöôïc, coøn khoâng theå chieáu khaép Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, huoáng gì möôøi phöông? Ñaùp: AÙnh saùng nôi thaân aáy laø goác cuûa caùc aùnh saùng, töø goác ra chi löu voâ löôïng voâ soá. Cuõng nhö con truøng Ca-la-caàu-la, thaân noù beù tí, song gaëp gioù thì to daàn, cho ñeán coù theå nuoát heát taát caû. AÙnh saùng cuõng nhö vaäy, coù theå ñoä ñöôïc chuùng sanh, caøng taêng ñeán voâ haïn. KINH: Möôi ngoùn chaân, hai maét caù, hai baép chaân, hai ñaàu goái, hai baép veá, löng, xöông soáng, buïng, loã roán, tim, chöõ vaïn ôû ngöïc, vai, caùnh tay, möôøi ngoùn tay, coå, mieäng, boán möôi caùi raêng, hai loã muõi, hai maét, hai tai, töôùng loâng traéng, nhuïc keá, moãi nôi ñeàu phoùng ra saùu traêm vaïn öùc aùnh saùng. LUAÄN: Hoûi: AÙnh saùng döôùi chaân coù theå chieáu ñeán Tam thieân ñaïi thieân vaømöôøi phöông theá giôùi, thì töøng moãi thaân phaàn coù phoùng ra saùu traêm vaïn öùc aùnh saùng nöõa ñeå laøm gì? Ñaùp: Tröôùc toâi ñaõ noùi aùnh saùng döôùi chaân chæ chieáu phöông döôùi, caùc phöông khaùc khoâng chieáu, theá neân laïi phoùng aùnh saùng nôi moãi thaân phaàn. Coù ngöôøi noùi: Trong heát thaûy thaân phaàn, chaân laø choã ñöùng, cho neân raát lôùn, caùc phaàn khaùc khoâng ñöôïc vaäy, theá neân Phaät tröôùc tieân töø döôùi chaân phoùng saùu traêm vaïn öùc aùnh saùng ñeå khai thò cho chuùng sanh. Nhö trong ba möôi hai töôùng, ñaàu tieân gieo troàng döôùi chaân ñeå ñöôïc an truù, thì heát thaûy thaân phaàn ñeàu coù thaàn löïc. Hoûi: Nöông Tam muoäi gì, nöông thaàn thoâng gì, nöông thieàn ñònh gì maø phoùng ra aùnh saùng aáy? Ñaùp: Nöông Tam muoäi vöông tam muoäi, phoùng ra aùnh saùng aáy,

nöông Nhö yù thoâng trong Luïc thoâng, vaø ñeä Töù thieàn trong Töù thieàn maø phoùng ra aùnh saùng aáy. Trong ñeä Töù thieàn, töø Hoûa thaéng xöù, Hoûa nhaát thieát nhaäp phoùng ra aùnh saùng. Laïi nöõa, luùc Phaät môùi sinh, luùc môùi thaønh Phaät, luùc baét ñaàu Chuyeån phaùp luaân, ñeàu phoùng ra voâ löôïng aùnh saùng chieáu khaép möôøi phöông, huoáng gì luùc thuyeát Ñaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät maø khoâng phoùng? Cuõng nhö chaâu baùu cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông, thöôøng coù aùnh saùng chieáu quaân binh cuûa vua, boán beân ñeàu moät do tuaàn. Phaät cuõng nhö vaäy, vì coù duyeân cuûa chuùng sanh, neáu khoâng vaøo Tam muoäi, thì haèng phoùng aùnh saùng thöôøng. Vì sao? Vì caùc phaùp baûo cuûa Phaät thaønh töïu vaäy. KINH: Töø caùc aùnh saùng aáy, xuaát ra aùnh saùng lôùn, chieáu khaép Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi. Töø Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, chieáu khaép caùc theá giôùi nhieàu nhö caùt soâng Haèng ôû phöông Ñoâng, phöông Nam, Taây,

Baéc, boán höôùng, treân döôùi cuõng nhö vaäy. Neáu coù chuùng sanh gaëp aùnh saùng aáy, aét ñöôïc A-naäu-ña-la Tam-mieäu Tam Boà-ñeà. AÙnh saùng phoùng ra quaù haèng haø sa theá giôùi phöông Ñoâng, cho ñeán möôøi phöông cuõng nhö vaäy. LUAÄN: Hoûi: Nhö töôùng löûa chaùy boác leân, töôùng nöôùc thaám xuoáng, töôùng gioù ñi ngang, aùnh saùng aáy thuoäc hôi löûa neân ñi leân, laøm sao ñeán khaép Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi vaø möôøi phöông theá giôùi? Ñaùp: AÙnh saùng coù hai thöù: Moät thuoäc hôi löûa, moät thuoäc hôi nöôùc. AÙnh saùng maët trôøi thuoäc hôi löûa, aùnh saùng maët traêng thuoäc hôi nöôùc. Töôùng cuûa löûa tuy chaùy boác leân, nhöng löûa trong thaân ngöôøi, treân döôùi coù khaép. Löûa maët trôøi cuõng theá, cho neân thaùng muøa haï caû ñaát vaø nöôùc ñeàu noùng; vì vaäy, neân bieát löûa khoâng phaûi ñeàu boác leân. Laïi nöõa, aùnh saùng aáy laø Phaät löïc neân chieáu khaép möôøi phöông. Cuõng nhö chieác cung maïnh ñieàu khieån muõi teân, tuøy nôi nhaém tôùi. Hoûi: Vì sao tröôùc tieân chieáu phöông Ñoâng, roài sau môùi chieáu phöông Nam, Taây, Baéc? Ñaùp: Vì maët trôøi moïc phöông Ñoâng tröôùc tieân, neân Phaät theo yù cuûa chuùng sanh, tröôùc tieân chieáu ôû phöông Ñoâng. Laïi nöõa, cuøng moät nghi naïn nhö nhau. Neáu tröôùc tieân chieáu phöông Nam, thì seõ hoûi taïi sao tröôùc tieân khoâng chieáu phöông Ñoâng, Taây, Baéc? Neáu tröôùc tieân chieáu phöông Taây, Baéc cuõng theá thoâi. Hoûi: AÙnh saùng bao laâu seõ dieät? Ñaùp: Phaät duøng thaàn löïc, muoán coøn thì coøn, xaû thaàn löïc thì dieät. AÙnh saùng cuûa Phaät nhö ngoïn ñeøn, thaàn löïc nhö daàu, neáu Phaät khoâng xaû thaàn löïc thì aùnh saùng khoâng dieät. Hoûi: Theá naøo laø Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi? Ñaùp: Trong kinh Taïp A-haøm, Phaät phaân bieät noùi: Ngaøn maët trôøi, ngaøn maët traêng, ngaøn Dieâm-phuø-ñeà, ngaøn Cuø-ñaø-ni, ngaøn Uaát-ñan-la-vieät, ngaøn Phaát-baø-ñeà, ngaøn Tu-di-sôn, ngaøn Töù-thieân-vöông thieân, ngaøn Tam-thaäp-tam thieân, ngaøn Daï-ma thieân, ngaøn Ñaâu-suaát-ñaø thieân, ngaøn Hoùa-töï-taïi thieân, ngaøn Tha-hoùa-töï-taïi thieân, ngaøn Phaïm-thieân, ngaøn Ñaïi Phaïm thieân. AÁy goïi laø Tieåu thieân theá giôùi, teân laø Chaâu lî. Chaâu lî goàm ngaøn theá giôùi laøm moät Tieåu thieân theá giôùi. Töø moät keå ñeán ngaøn, goïi laø hai ngaøn Trung thieân theá giôùi. Laáy hai ngaøn Trung thieân theá giôùi laøm moät,

töø moät keå ñeán ngaøn, goïi laø ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi. Ngaøn ñaàu laø Tieåu thieân, ngaøn thöù hai laø Trung thieân, ngaøn thöù ba laø Ñaïi thieân. Soá ngaøn ngaøn choàng leân, neân goïi laø Ñaïi thieân. Quaù hai ngaøn laïi theâm ngaøn, neân goïi laø Tam thieân, aáy laø danh töø taäp hôïp. Traêm öùc nhaät nguyeät cho

ñeán traêm öùc Ñaïi Phaïm thieân, goïi laø Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, moät laàn sanh, moät laàn dieät. Coù ngöôøi noùi: Thôøi gian truï laø moät kieáp, thôøi gian dieät laø moät kieáp, trôû laïi thôøi gian sanh laø moät kieáp, aáy laø Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi. Ñaïi kieáp cuõng coù ba thöù phaù hoaïi (ñaïi tam tai) laø nöôùc, löûa, gioù. Tieåu kieáp cuõng coù ba thöù phaù hoaïi (tieåu tam tai) laø ñao, binh, oân dòch, cô caån. Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi aáy ôû giöõa hö khoâng, treân gioù laø nöôùc, treân nöôùc laø ñaát, treân ñaát laø ngöôøi. Nuùi Tu-di coù hai nôi: Nôi Töù-thieân-vöông ôû vaø nôi Tam-thaäp-tam thieân ôû, thöøa ra laø nôi trôøi Daï-ma v.v... ôû. Do nhaân duyeân phöôùc ñöùc, ñaát toaøn baûy baùu, gioù noåi giöõa khoâng, cho ñeán trôøi Ñaïi Phaïm, ñeàu laø ñaát baûy baùu, ñeàu ôû treân gioù. AÙnh saùng chieáu khaép Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi aáy. AÙnh saùng quaù thöøa ra, chieáu ñeán haèng sa theá giôùi phöông Ñoâng, phöông Nam, Taây, Baéc; boán höôùng treân, döôùi cuõng nhö vaäy. Hoûi: AÙnh saùng aáy chieáu khaép, taïi sao khoâng dieät? Ñaùp: AÙnh saùng laáy thaàn löïc cuûa Phaät laøm goác, goác coøn cho neân khoâng dieät. Cuõng nhö suoái Roàng, do söùc Roàng maø nöôùc khoâng khoâ. Caùc aùnh saùng aáy do taâm löïc cuûa Phaät neân chieáu khaép möôøi phöông, trung gian khoâng dieät. Hoûi: Nhö caùc soâng lôùn trong Dieâm-phuø-ñeà cuõng coù soâng lôùn hôn soâng Haèng, vì sao thöôøng chæ noùi Haèng haø sa? Ñaùp: Caùt ôû soâng Haèng nhieàu, soâng khaùc khoâng baèng. Laïi nöõa, soâng Haèng laø nôi Phaät sanh, nôi Phaät du haønh, caùc ñeä töû taän maét thaáy neân laáy laøm ví duï. Laïi nöõa, Phaät ra ñôøi taïi Dieâm-phuø-ñeà, Dieâm-phuø-ñeà coù boán soâng lôùn, phaùt xuaát ôû phía Baéc, chaûy vaøo trong boán phöông ñaïi haûi. Trong nuùi tuyeát phía Baéc coù ao A-na-baø-baït-ña, coù hoa sen baûy baùu saéc vaøng kim, lôùn nhö taøng xe. Long vöông A- baø-baït-ña chính laø ñaïi Boà-taùt ôû ñeä thaát truï. Boán beân ao aáy, coù boán doøng nöôùc. Ñoâng phöông hình ñaàu voi, Nam phöông hình ñaàu traâu, Taây phöông hình ñaàu ngöïa, Baéc phöông hình ñaàu sö töû. Ñoâng phöông hình ñaàu voi, phaùt xuaát soâng Haèng, ñaùy soâng coù caùt vaøng. Nam phöông hình ñaàu traâu, phaùt xuaát soâng Taân-ñaàu; ñaùy soâng cuõng coù caùt vaøng. Taây phöông hình ñaàu ngöïa, phaùt xuaát soâng Baø-xoa; ñaùy soâng cuõng coù caùt vaøng. Baéc phöông hình ñaàu sö töû, phaùt xuaát soâng Tö-ñaø; ñaùy soâng cuõng coù caùt vaøng. Boán soâng aáy ñeàu phaùt xuaát ôû Baéc sôn. Soâng Haèng phaùt xuaát ôû Baéc sôn chaûy vaøo bieån Ñoâng. Soâng Taân-ñaàu phaùt xuaát ôû Baéc sôn chaûy vaøo

bieån Nam. Soâng Baø-xoa phaùt xuaát ôû Baéc sôn chaûy vaøo bieån Taây. Soâng Tö-ñaø phaùt xuaát ôû Baéc sôn chaûy vaøo bieån Baéc. Trong boán soâng aáy, soâng Haèng lôùn nhaát. Kinh thö cuûa caùc ngöôøi ôû boán phöông xa ñeàu cho soâng Haèng laø soâng phöôùc ñöùc toát laønh, neáu ai vaøo ñoù taém röûa thì caùc aùc toäi caáu ñeàu tröø saïch, vì ngöôøi ta kính thôø soâng aáy, ai naáy ñeàu bieát, cho neân

Phaät laáy soâng Haèng laøm thí duï. Laïi nöõa, teân cuûa caùc soâng khaùc öa thay ñoåi, teân cuûa soâng Haèng ñôøi ñôøi khoâng thay ñoåi; vì vaäy neân laáy caùt soâng Haèng laøm thí duï, khoâng laáy caùc soâng khaùc. Hoûi: Caùt trong soâng Haèng coù bao nhieâu? Ñaùp: Heát thaûy toaùn soá khoâng theå bieát ñöôïc, chæ coù Phaät vaø phaùp thaân Boà-taùt môùi bieát ñöôïc soá ñoù. Phaät vaø phaùp thaân Boà-taùt, heát thaûy vi traàn trong Dieâm-phuø-ñeà sanh, dieät, nhieàu, ít, ñeàu coù theå ñeám bieát, huoáng gì laø caùt soâng Haèng? Nhö laàn Phaät ngoài döôùi goác caây trong vöôøn phía ngoaøi tinh xaù Kyø-Hoaøn, coù moät Baø-la-moân ñi ñeán choã Phaät hoûi: “Röøng caây naøy coù bao nhieâu laù?” Phaät töùc thôøi ñaùp laïi: “Coù baáy nhieâu laù”. Baø-la-moân sanh taâm nghi: “Laáy ai laøm chöùng?” Baø-la-moân ñi ñeán beân goác caây, laáy moät ít laù treân caây roài daáu kyõ ñi trôû laïi hoûi Phaät: “ Röøng caây naøy coù bao nhieâu laù nhaát ñònh?” Phaät lieàn ñaùp: “Nay thieáu maát baáy nhieâu laù”. Phaät ñaõ noùi soá laù maát ñuùng nhö soá laù maø Baø-la-moân laáy ñeå traû lôøi. Baø-la-moân bieát roài, taâm raát kính tín, caàu xin Phaät cho xuaát gia, veà sau ñöôïc chöùng quaûA-la-haùn, vì vaäy, neân bieát Phaät coù theå bieát soá caùt soâng Haèng. Hoûi: Coù bao nhieâu ngöôøi gaëp aùnh saùng cuûa Phaät, aét ñöôïc A-naäu-ña- la Tam-mieäu Tam Boà-ñeà? Neáu gaëp aùnh saùng beøn ñaéc ñaïo, Phaät coù taâm ñaïi töø, sao khoâng thöôøng phoùng aùnh saùng ñeå cho taát caû ñaéc ñaïo, caàn gì phaûi trì giôùi, thieàn ñònh, trí tueä, vaäy sau môùi ñaéc ñaïo? Ñaùp: Chuùng sanh do nhieàu nhaân duyeân ñöôïc ñoä chaúng ñoàng, coù ngöôøi do thieàn ñònh maø ñöôïc ñoä, coù ngöôøi do trì giôùi thuyeát phaùp maø ñöôïc ñoä, coù ngöôøi do aùnh saùng chaïm thaân maø ñöôïc ñoä. Cuõng nhö thaønh coù nhieàu cöûa vaøo, maø nôi ñi ñeán cuûa moãi cöûa khoâng khaùc. Coù ngöôøi do aùnh saùng chaïm thaân maø ñöôïc ñoä, nhöng cuõng coù ngöôøi thaáy aùnh saùng hoaëc chaïm thaân maø khoâng ñöôïc ñoä. KINH: Baáy giôø, töø loã chaân loâng treân toaøn thaân cuûa Theá Toân cuõng ñeàu mæm cöôøi maø phoùng ra caùc aùnh saùng, chieáu khaép Tam thieân ñaïi thieân theá giôùi, laïi chieáu ñeán haèng haø sa theá giôùi khaép möôøi phöông. Neáu coù chuùng sanh gaëp aùnh saùng aáy, thì ñöôïc A-naäu-ña-la Tam-mieäu Tam Boà- ñeà.

LUAÄN: Hoûi: Treân kia, ñaõ noùi toaøn thaân mæm cöôøi; nay vì sao laïi noùi heát thaûy loã chaân loâng ñeàu cöôøi? Ñaùp: Toaøn thaân mæm cöôøi laø phaàn thoâ, nay heát thaûy loã chaân loâng ñeàu cöôøi laø phaàn teá. Laïi nöõa, tröôùc toaøn caû thaân mæm cöôøi, aùnh saùng coù soá löôïng, nay heát thaûy loã chaân loâng ñeàu cöôøi thì aùnh saùng voâ löôïng. Laïi nöõa, tröôùc gaëp aùnh saùng cuûa toaøn thaân maø chöa ñöôïc ñoä, thì nay gaëp aùnh saùng cuûa loã chaân loâng lieàn ñöôïc ñoä. Cuõng nhö rung caây laáy quaû, quaû chín ruïng tröôùc, neáu chöa ruïng, laïi rung tieáp laàn sau. Laïi nhö baét caù, löôùi tröôùc chöa baét heát, löôùi sau seõ baét. Nhaân duyeân cöôøi nhö treân ñaõ noùi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.